

XIV.

Forordninger fra 1593 mod Drukkenskab.

Efterfølgende tvende Forordninger fra Regjeringsraadets Tid i Christian IV's Mindreaarighed, sigtende til at modarbejde en af Tidens Skjødesynder, vides ikke at

være trykte, og fortjene derfor maaske en Plads her. Hermed kan sammenholdes den i Danske Kirkelove II, 419, meddelte Forordning af 7. Sept. 1587, hvorved Anlæg af Krohuse ved Kirkegaarde forbydes i Helsingborg Len.

1.

Wi Christian then Fierde etc. Giøre alle vitterligt, effther wi komme wdi forfaring then megit store wskickelighed, sig begiffuer och thildrager, naar ther skal holdes landtzthing her wdi vort Rige Danmark, adt Landtzthing først skulle sættis och begyndis fast høyt paa dagen, saa adt mange baade aff vore wndersotte aff Adel saa vel som aff Borgere och Bønder, som søge Landtzthing, skulle vere druckne och fulde, naar de komme paa Landtzthinget, och thit och offte ther offuer skeer och forarsagis stoer Thumult, Raab, Skrig, Klammer och Trette och anden adtskillig wleilighed, mangel och ther offuer forspildis, forhindris eller och wdi langsommelig thid forhalis hans Ræt fore. Tha haffue wi nu medt vore elsk^e Danmarkis Riigis Raad, som her hoess thilstede haffuer verit, then sags leilighed offuerveyet, beraadslaget och saa endelig for gaat anseet och besluttet, althid her effther adt skulle holdis, adt vore Landtzdommere wdi huert Land skulle her effther huer dag heele Aaret igiennem, som Landtzthingit falder paa, Søndagerne och andre landtzhellige dage wnderthagne, begynde adt sætte och holde Landtzthing om Sommeren siuff slet om Morgen, och om Vintheren ved otte slet wdi thet seniste, och tha adt hielpe huer Mand, som for thennom medt theris Sager hender adt indkomme, effther theres Eed och Forplict thil all Rætte, paa thet adt Landtzthinget saa meget thisbedre och snarligen maa blive afholdet, och wndersaattene paa alle Sider vden lang forhalning thilbørligen och wpartiiske Ræt maa wederfaris. Huilcken for^{ne} forordning wi althid her effther aff vore Landtzdommere endeligen ville

holdet och efftherkommet haffue. Huor effther sig och alle vore wndersaatte, saa vel af Adel som andre, skulle haffue och vide adt rette. Giffuit paa vort Slot Kiøbenhavn then 16. Februarij, Aar etc. 1593. Wnder vort Signet.

2.

Wi Christian then fierde etc. Giøre alle vitterligt, effther adt wi forfare then store wskickelighed och wthilbørighed, som paa mange och adtskillige stæder paa Landtzbyerne her wdi Riigit skal holdes medt the krughuse, som mange, som boe wdi boels och gadehuse wdi Landtzbyerne, holde, saa vel som och en part bygge thennem hytter och bolige wden for Byerne paa Marcken och Landtzveye, och the, som wdi samme krughuse och hytter bo, skulle mestedeelen vere løsactige folck och selskab, som wdtapper adtskillige slags drick aff Brendevin, Thyskøll och anden saadan slags drick, och ther ved bruge theris skalkhed medt Druckenskab, Horeri, Mand-slet, Røffueri och anden Løsactighed och wchristelig Handel och Leffnet. Sammeledes naar och nogenstedtz skal holdis Thing, skulle mange sig wnderstaa adt føre did thil Byerne, huor Tinget holdis, eller och opbygge Boder och Hytter wdi Marcken, huor Thinget holdis, och ther selge och wdtappe baade Tyskøll, Danskøl och anden slags Drick, saa adt mange, naar the komme ind paa Thingit, tha ere the fulde, och tha wførme och offuerfalde Fogederne medt adtskillige wbequems och wnyttige ord, och ther met forspilde mangan sin Ræt. Tha paa thet ingen Gudtz fortørnelse wdi saa Maade skulle opueckis, och saadanne wchristelig och wtilbørlig handel och leffnit, som wdi saadanne Krughuse och Hytter brugis och øffuis, saa vel som och for^{ne} Øll och Drick, som thil thinge føris, maatte forekommis och aldelis affskaffis, ville wi her medt alffuorligen och strengeligen haffue forbødit alle

vore Embidtzmend, saa och vore wndersaatte aff Adel, saadanne Krughuse och Hytter adt thilstede adt byggis eller holdis enthen paa vort eller Kronens eller paa theris egit Godtz; och som allerede nogle saadanne Krughuse och Hytter nogenstedtz findis adt vere bygde och holden, adt the tha aldelis maatte affskaffis och ødeleggis, for^{ne} Drick, som ved Thingit wdselgis och wdtappis, maa affskaffis, paa thet saadanne adtskillige onde, wchristelige och wthilbørlige Leffnet och Væsen medt Druckenskab, Horeri, Røffueri, Mandslet och anden Løsactighed, baade wdi saadanne Hytter och Krughuse, saa vel som och ved Thingene, maatte efftherbliffue. Saa frempt nogen fordrister sig her imod adt giøre, enthen adt holde eller giøre for^{ne} Krughuse eller Hytter, eller for^{ne} Øl ved Thinget lader wdselge, enthen paa vort och Kronens eller och paa theris egit, huor aff for^{ne} wchristelig Løsactighed och wgudelige Leffnet kunde foraarsages, hand tha ther fore icke vil thiltalis och straffis som then, ther moduillig vore Forbud och Mandater icke acte eller holde ville. Huor effther sig huer kand wide adt rætte och for Schade adt thage vare. Giffuet paa vort Slot Kiøbenhaffn then 30. Juni Ao. 1593. Wnder vort Signet.

Afskrift i Kgl. Bibl., Ny kgl. Saml. 1128 4to.
